

A GYOMAI JÁRÁS A FEJLŐDÉS ÚTJÁN

Felélős kiadó: Krivik András MDP. JB. titkár

Gyomai nyomda 500-53 — Fv. Versandán László

A SZOVJETÚNIÓ által felszabadított magyar dolgozó nép Pártunk vezetésével a Szovjetunió segítségére, tapasztalatainak felhasználására támaszkodva megváltoztatja országunk arculatát. Hazánk elmaradott agrárszágból olyan ipari országgá vált, amely egyre erősödő, nagyüzemivé fejlődő mezőgazdasággal rendelkezik. Ez az átalakulás a gyomai járásban is tapasztalható úgy az ipar, mint a mezőgazdaság, valamint a kulturális felemelkedés területén egyaránt.

Járásunk iparosodása, közlekedési hálózatunk fejlesztése

A felszabadulás előtt járásunkban 580 kisiparos és vállalkozó kezében volt a fejletlen, főleg kézimunkára épülő ipar. Munkásaink és ipari tanuló fiataljaink kivoltak szolgáltatva a vállalkozók, az üzemtulajdonosok kénye-kedvének. Azonban a felszabadulást követő időben, járásunkban is megindult az ipar fejlődése, korszerűsítése.

Dévaványán felépült az ország legkorszerűbb rizshántoló üzeme 1,200.000 Ft-os beruházással.

Ez az üzem az ötéves terv utolsó két évében tovább fog fejlődni, úgy, hogy termelési kapacitását a jelenleginek kétszeresére emeli.

A dolgozó nép állama által birtokba vett 2 téglagyár ma már nem a tőkés gazdagodását szolgálja, hanem az évi 3—4 millió téglatermeléséből új üzemek és munkáslakások épülnek.

A dolgozó nép állama nagyösszegű állami segítséggel kislakások egész sorát építette fel már eddig is járásunk területén. Csak 1952-ben *Ecsegfalván 83 falusi kislakás, a Köszigeti Állami Gazdaságban egy 56 főt befogadó munkásszállás, Ecsegfalvai Talajjavító Intézetnél ugyancsak egy ilyen munkásszállás és a Ballai Állami Gazdaságnál pedig 224 munkás számára építettek lakást.*

Ezévben még további 34 kislakás fog épülni, 15 Gyomán, 19 pedig Dévaványán mintegy 650.000 Ft-os beruházással.

Dolgozóink jó étkeztetésének biztosítására is nagy gondot fordít

Népköztársaságunk. Az Ecsegfalvai Talajjavító Intézetnél pl. 110.000 Ft-os beruházással üzemi konyha és ebédlő épült.

Hogy még több üzemet, lakást építhessünk, ezévben tovább korszerűsítjük, *bővítjük téglagyárainkat 328.000 Ft-os beruházással.* De hasonlóan tovább korszerűsítjük, fejlesztjük malomipari üzemünket is, melyek közül a dévaványai ezévben 660.000 Ft-os beruházást kap.

Az ötéves terv komoly segítséget biztosít dolgozó parasztjainknak a közúti hálózatok továbbépítésével, jókarban tartásával.

Az elmúlt 1952. évben különböző közutak építésére és rendbehozására 5,840.000 Ft-t fordítottunk.

Ebben az évben hasonlóan komoly összegeket fordítunk közlekedésünk fejlesztésére. Csak Dévaványán pl. 270.000 Ft van előirányozva a Csudaballa—Gabonási bekötő út építésének befejezésére, vagy *Ecsegfalván csupán járdaépítésre 25.000 Ft-ot ad a nép állama.*

A hunyai és endrődi dolgozók kényelmes utazását szolgálja a néhány hónappal ezelőtt beindított autóbuszjárat is.

Országunk, valamint ezenbelül a járás iparosodásával együtt mintegy 4—5 ezerrel megnőtt az ipari munkások száma. Kisiparosaink pedig a K. T. Sz.-nek megbecsült tagjaiként dolgoznak.

„Meggzűnt a munkanélküliség, megszűntek az emberpiacok“,

elmúlt az az idő, hogy a dolgozóknak rongyos fillérekért kelljen munkerejüket eladni a kizsákmányolóknak. Népköztársaságunk Alkotmánya nemcsak a munkához való jogot biztosítja, hanem annak gyakorlásához megad minden lehetőséget nőknek, férfiaknak egyaránt. Végkép letűnt az a rendszer, amely a munkátkövetelő 5—6000 endrődi dolgozóba csendőrsortüzet bocsátott 1935-ben.

Járásunk dolgozó parasztsága a szocializmus útján

A föld a gyomai járásban is 1945-ig a Debreceni Dénesek, Béres Antalok, Piko Bélák, Purglyk és a többi hasonszőrű földbirtokosoké volt. A dolgozó parasztnak látástól vakulásig való robot, megalázottság, éhezés és nyomorúság volt az osztályrésze.

A felszabadulás után a föld járásunkban is jogos gazdáiké, a dolgozó parasztok tulajdonává lett. Pártunk, munkásosztályunk sokoldalú

segítséget adott dolgozó parasztságunk felemelkedésének elősegítéséhez. Járásunkban is

3 gépállomás létesült, mely ma már 72 traktorával évi 67.508 normálhold középmezőnyűt tud elvégezni.

Fokozatosan terjed ki a gépesítés mezőgazdaságunkban a nehéz kézimunka helyettesítésére. Jelenleg *9 kombájnnal van, ami 378 ember helyett learat és elcsépel több mint 1.100 kh-t.* Vagy a gépállomásaink tulajdonában lévő aratógépek (melyek száma: 30) 360 embert helyettesítenek az aratási időnyben.

Dolgozó parasztságunk Pártunk, Rákosi elvtárs hívó szavát követve, egyre nagyobb tömegben a kollektív gazdálkodás útjára lép. Míg 1949-ben mindössze 10, addig ma 57 termelészövetkezet működik járásunk területén. *Négyezer termelészövetkezeti dolgozó paraszt a maga gazdjaként gazdálkodik a tulajdonukban lévő 38.327 kh-n.* Termelészövetkezeti parasztjaink harcát a terméshozam emeléséért népi államunk komoly beruházásokkal segíti.

A gépesítéshez 1953-ban további 445.000 forint segítséget ad államunk.

Ezenkívül tovább tökéletesítik gépállomásaink felszereléseit is, pl. Dévanyán erre a célra 210.000 forintot fognak fordítani.

A Szovjetunió példáján hazánkban is megkezdődött a természet átalakítása. Ennek keretében járásunk területén is folyamatban van a talajjavítás kísérletezése, az erdősítés és az öntözéses gazdálkodás kiszélesítése.

1953-ban talajjavítási munkálatokra 195.000 forintot, erdősítésre 165.000 forintot fordítunk és ugyanakkor újabb 375 kh. földterületen vezetjük be az öntözéses gazdálkodást.

Állattenyésztésünk rohamosan fejlődik. Ez nagymértékben az állam által nyújtott segítségből, állandó támogatásból fakad, melyet különösen termelészövetkezeteink élveznek. Előbb, a termelészövetkezetek megalakulása idején, tenyészállattörzsekkel segített államunk a kollektív gazdálkodás útjára lépő dolgozó parasztnak; most pedig

a már megnövekedett állatállomány megfelelő férőhelyekkel

való ellátására ad komoly anyagi támogatást az állam. Erre a célra 1953-ban 4,226.000 forintot ruházunk be.

Ezenkívül az állatok itatásának jobb biztosítására 92.000 forint értékben 3 új kutat is létesítünk. Állattenyésztésünk fejlesztését szolgálja az is, hogy Gyomán 1953-ban korszerűen berendezett nagyüzemi jellegű sertéshizlalatot építünk 1,737.000 forint értékben. Ezek a beruházások mind azt mutatják, hogy népköztársaságunk állama minden segítséget megad dolgozó parasztságunk életszínvonalának felemeléséhez.

Járásunk szocialista kereskedelme tükrözi dolgozó népünk életszínvonalának növekedését

A felszabadulás előtt a kereskedelem is a falu kizsákmányolói érdekét szolgálta. A Hangya Szövetkezetekben a kulákok zsebelték be a jövedelmet, a Glückök és Kovács Jánosok pedig szintén a szegény-parasztságot, a földnélküli zselléreket szipolyozták.

Ma a földművesszövetkezetek a dolgozó parasztság érdekében dolgoznak, a népbolt árudák hasonlóan a dolgozók szükségleteinek teljes kielégítését tekintik főfeladatuknak. *Megszűnt a falu és a város közötti különbség az aruellátottság tekintetében is.*

Dolgozóink egyre szépülő életét mutatja az is, hogy az utóbbi 3 év alatt 3.615 drb férfi és női kerékpárt és 91 drb motorkerékpárt vásároltak. Vagy ugyanezen idő alatt 5349-re nőtt a rádióval rendelkezők száma. A textilárak vásárlásának számadatai szintén népünk életszínvonalának felfelé ívelését mutatják. Három év alatt 66.000 m. gyapjúszövet, 54.000 kész konfekciós áru és 45.000 pár cipő kelt el járásunk területén. Az életszínvonal évről évre történő emelkedését mutatja az, hogy míg 1950-ben csak 175 rádiót, csak 2.850 m. gyapjúszövetet, továbbá 2.950 pár cipőt vásároltak dolgozóink, addig

1952-ben, az aszály ellenére, 653 drb rádió, 9.870 m. gyapjúszövet, 6.950 pár cipő került a dolgozók tulajdonába.

Járásunk dolgozói a művelődés útján

A szocializmus építését hazánkban, és így a mi járásunkban is, nemcsak új üzemek, termelőszövetkezetek és gépállomások jelzik, hanem

kulturotthonok, könyvtárak és új iskolák is. Mig a multban a tanulás, a művelődés lehetősége csak a kizsákmányoló kisebbség, sokszor ütődött elméjű egyéneinek volt megadva, addig ma elsősorban a munkás és dolgozó parasztfiatalok tanulnak tovább középiskolákban és egyetemeken. Járásunk területén megnövekedett az iskolák száma is.

a felszabadulás előtti 54-el szemben ma már 72 iskolaépület 128 tantermében folyik tanítás.

Ennek megfelelően ugrásszerűen felemelkedett a nevelők száma is. *A felszabadulás előtti 95 nevelővel szemben ma már 157 általános iskolai pedagógus tanít.* Nevelőinket államunk, dolgozó népünk nagy megbecsülésben részesíti, s megad minden lehetőséget ahhoz, hogy anyagi gondoktól mentesen egyetemeken és főiskolákon fejlesszék tovább tudásukat. A jó fizetés mellett *egész sor pedagógus kapott az elmúlt évben is kiváló munkájáért jutalmat.* Ilyenek pl Manyák Lajos dévaványai, Paróczai Gergely endrődi, Herzberger Tibor gyomai nevelők, akik az elmúlt év őszén 500—500 forintot kaptak jutalmul. De lehetne sorolni a jutalmazottak neveit még hosszan. A multban járásunkból csak 50—60, főleg kulákfialtal tanult tovább középiskolákban, ma ezzel szemben 354 munkás és dolgozó parasztfialtal tanuló fog továbbtanulni az őszi évaddal kezdődően.

A gyermeknevelés elősegítése érdekében *járásunk 1951-ben óvónőképző intézetet kapott. Ennek felépítésére 276.000 forintot, a hozzátartozó diákothton létesítésére pedig 200.000 forintot fordított államunk.*

Járásunk területén 7 népkönyvtár, köztük egy járási könyvtár 9400 kötet könyvvel biztosítja dolgozóink olvasási igényének kielégítését.

Ezek a könyvtárak 370.000 forintba kerültek államunknak. Az Alkotmányban lefektetett művelődési jog biztosítására a könyvtárakon, iskolákon kívül 6 kultúrházat, köztük egy járási kultúrházat létesítettünk.

Dolgozóink szórakozását és nevelését szolgálják a vezetékes rádiók, melyeket már Gyomán és Endrődön bevezettek és ezúton pedig újabb 300 ecsegfalvai és 500 dévaványai házban fognak megszólalni a vezetékes rádiók.

Járásunk dolgozóinak egészségvédelme, anya- és gyermekvédelem

Járásunkban is egyre jobban tapasztalható annak az elvnek a gyakorlati megvalósulása, hogy számunkra legfőbb érték az ember. Államunk olyan egészségügyi hálózatot teremtett, amely biztosítja minden dolgozó számára betegsége esetén a szakszerű orvosi kezelést, gyógyszerellátást stb. Ennek eredménye az is, hogy a csecsemőhalandóság a felszabadulás előttihez képest 3 0/0-kal csökkent. Vagy a gümőkóros betegek száma 2.000-ról 343-ra esett vissza. Rendszeressé vált az iskolás gyermekek orvosi szakvizsgálata.

A dolgozó nők egészségvédelme érdekében rendszeres rákszűrő vizsgálatokat tartanak.

A felszabadulás előtt egyetlen szülőotthon sem volt, ma 3 van, vagy nem volt bölcsőde sem és jelenleg ebből szintén 3-mal rendelkezik a járás.

Az óvodák száma is 7-ről 11-re emelkedett. Ezek részben napközis óvodák. *Ebben az évben pl Ecsegfalva új napköziotthonos óvodát kap 204.000 forintos beruházással.*

A M. T. törvényerejű rendelettel védi az anyákat és gyermekeket azok számára egész sor kedvezményt, szociális juttatást biztosít. *Pl minden újszülött 400 forint értékű babakelengyét kap ingyenesen, vagy a Társadalombiztosításba bevont dolgozó parasztasszonyok 1400, illetve első gyermek után 1500 forint anyasági segélyt kapnak, a kelengyejuttatáson kívül. A megöregedett dolgozók nyugodt, kényelmes életkörülményeinek biztosítására 1953-ban Dévaványán új 100 személyes szociális otthon épül 525.000 forintos beruházással. Nem fog egyetlen megöregedett dolgozó sem koldúsbotra kényszerülni, mint az a múltban volt.*

Üzemi dolgozóink egészségvédelmére is fokozott gondot fordít államunk. A Terményforgalmi Vállalatnál pl ezévben 21.000 forintos öltöző és mosdóépület készül.

Járásunk legkiválóbb dolgozó parasztjai a munkásokkal együtt üdülnek minden évben a Balaton vagy a Felvidék legszebb üdülőiben. *Pl 1952-ben végzett jó munkájukért üdülni voltak: Prievara Márton, a gyomai Petőfi tsz. sertésgondozója, vagy Kozma Mátyás, az endrődi Béke tsz. tagja, hasonlóan Tari Dániel gyomai egyéni paraszt és még sokan mások.*

Államunk a dolgozó nép állama

A felszabadulás előtt az állam a dolgozó néptől teljesen idegen földesurak, tőkésék és papok kezében volt. *Évek hosszú során keresztül basáskodtak a fősolgabírók: Sorbán Jenő, Kiss László és az endrődi dolgozókra csendőrsortüzet lövető Pálka Pál.* Gyomán is az előjáróság tagjai, élükön Kovács Gábor bíróval, nagykereskedők, földbirtokos kulákok és a főpapból kerültek ki. Azonban a felszabadulás után, Pártunk harcának eredményeként, az államhatalmat a dolgozó parasztsággal szövetséges munkásosztály vette kezébe. Megalakultak 1950-ben a nép által választott tanácsok, akiknek soraiban a legkiválóbb dolgozó parasztok, munkások és értelmiségiek foglalnak helyet. *A tanácsok élén dolgozó parasztok, munkások állnak, de ugyanakkor a tanács különböző bizottságain keresztül maguk a dolgozó tömegek is be vannak vonva az államigazgatásba, saját sorsuk formálásába.*

Munkás- és paraszti fiatalokból sokan töltenek be vezető állami funkciókat és csupán néphadseregünk tisztjei közé 117-en kerültek járásunkból.

Ezek az eredmények nagy Pártunk országot formáló harcának, a szocializmus építésének nagyszerű bizonyítékai. Eredményeink forrása a Szovjetunió állandó és sokoldalú segítsége, Pártunk és forrón szeretett vezértünk, Rákosi elvtárs biztos kezű vezetése, de nem utolsó sorban dolgozó népünk alkotó, szocialista hazát formáló munkája.

B/1589